NUM II.

w SOBOTĘ DNIA 14. STYCZNIA ROKU 1786.

Z Stambulu dnia 17. Listopa: W tych czaſach za buntownika ogłoſzony Gubernator *Albanii, Mahomed Baſza,* od *Kapitana Baſzy,* (który był iego przyiacielem y obrońcą) ciężko był ſtrofowany o niewdzięczność, y złe używaiia iego faworów. Ten zaś mu śmiałą dał odpowiedź, iż nic więcey nieuczynił, iak tylko to, co mu czynić kazały otrzymane ordynanſe y okoliczności, w których zoſtawał, y że z tych wſzyſtkich zadanych mu zarzutów, należycie może ſię uſprawiedliwić. Chcąc niby on być teraz poſłuſznym *Porcie,* udał ſię w ſamey rzeczy do ſwey rezydencyi *Scutari,* ale całe ſwoie woyſko

poddał pod dyſpozycyą ſwoiego Alianta *Ali Baſzy*, który nieprzeſtaie opierać ſię *Court-Baſzy* y woyſku przyſłanemu od *Porty*.

Od kilku dni Miniſtrowie Stanu miewali rozmaite konferencye. *W. Wezyr* z *Tefteda-rem Effendym* wizytowali Arſenał, y kazali podawać ſobie raporty o ſtanie ich Marynarſtwa; ale dowiedzieli ſię, iż 30. tylko okrętów ſzeręgowych, może być zdatnych y gotowych Natychmiaſt więc ułożyli oni plantę z *Kapitanem Baſzą*, pomnożyć woienne okręty do liczby 70. Ale co ieſt naygorſza, iż w ſkarbie nie ma wyſtarczaiących na to pieniędzy.

Drugi ſyn *W. Sultana*, y dwie iego córki, doſtały choroby, która teraz barzo ieſt niebeſpieczna dla dzieci. Rachuiąc od mieſiąca Czerwca, tak w *Stambule*, iako też w Państwie całym *Tureckim*, wymarło z tey choroby ſto tyſięcy dzieci.

Z Węgier dnia 4 Grudnia. Mamy potwierdzenie, iż wkrótce ma być rozpoczęte oznaczenie granic między Ceſarzem Jmcią y *Portą*; y podług tychże ſamych nowin, rzeka *Unna*, ma ſłużyć za linią oznaczaiącą granicę, iednakże w ten ſpoſob, iż Forteca *Wihacz*, a iak lepiey mówią, *Bihacz*, w ręku zoſtanie *Porty*, y że w odtąpionych Cyrkułach od *Porty* Domowi *Auſtryackiemu*, będzie wolno oſiadłym *Muzułmanom* dopóty mieſzkać, póki *Porta* mieyſc na mieſzkanie im niewyznaczy, y wolność będzie dla nich pełnienia obowiązków ich religii. Naoſtatek, iż Hrabia *de Cobenzl* iako Ceſarſki Kommiſsarz, będzie przytomny temu rozgraniczeniu.

Z Londynu dnia 9. Grudnia. Traktat Handlowny między nami y Koroną *Francuſką*, iak ſłychać, ieſt tak dobrze, iak gdyby był zawarty.

Niedoſtatek pieniędzy, niezgody, y nieſłychane zbytki, a nadewſzyſtko forma niby *Anarchii* w nowych *Wolnych Stanach Amerykańſkich*, coraz bardziey wzroſt biorą. Doktor *Franklin*, barzo ma ſię żalić na ſwych przyiacioł, że iego tak wielka nadzieia *Amerykańſkiey* Rewolucyi, w którey on nayprzyncypalnieyſzą był oſobą, y do którey ſtaraniem ſwoim y pracą chciał dopomodz y uſkutecznić, tak płonnie podobno upadnie. Nayrozumnieyſi z pomiędzy *Amerykanow*, tego maią być zdania,

że temu nowemu stanów ciału, dobrey ieszcze brakuie głowy; nie żeby ta w Zgromadzeniu ich naleść się nie mogła, ale że iey mieć y cierpieć niechcą.

Z Londynu dnia 16. Grudnia. Naywyższy Wodz *Jrokwanow* y innych Narodów *Jnduiskich* nad ieziorami *Ameryki Pólnocney* mieszkaiących, przybywszy tu z *Kwebeku*, prezentowany był d. 10. tego miesiąca Królowi Jmci. Myśl iest naszego Ministerium, uczynić Alians z pomienionemi *Indyanami*, y handel naszych Kolonii z niemi ustanowić.

Doktor *Franklin*, uczyniony iest Gubernatorem Stanu *Pensylwanii*, wielkie czyni woienne przygotowania przeciwko *Indyanom*, srogiemi naiazdami grożącym.

Z Bruxelli dnia 10. Grudnia. Wyiazd Xięstwa Jchmciów do *Wiednia*, do dnia 29. tego miesiąca został odłożony; a może y do *Nowegoroku* przewlecze się.

Z Wiednia dnia 10. Grudnia Cesarz Jmć na dniu wczorayszym był znowu przytomny podczas Sesyi w *Czeskiey* y *Austryackiey* Nadworney Kancellaryi. Utrzymuie się docąd pogłoska o maiących nastąpić odmianach w Ministerium. Spodziewaią się, iż wkrótce też nastąpi złączenie *Węgierskiey* Dworskiey Kancellaryi z *Czeską Austryacką*. Pensye Konsyliarzów w tym Dykasterium zasiadaiących, od 4. do 6000. *Złotych* wynosiły; a tak, ci, którzy byli w porządku dawnieysi, znaczny mieli dochod dla siebie. Teraz wyszła Naywyższa Rezolucya, iż na czas przyszły, pensye tymże Konsyliarzom, nie podług dawności w porządku, ale podług zdatności ich do Urzędu, y ważności interesów, odtąd będą rozdawane.

Z Wiednia dnia 14. Grudnia W przeszłą niedzielę, był Cesarzowi Jmci prezentowany przez Nuncyusza tuteyszego, przybyły tu Audytor Nuncyatury J. Xiądz Augustyn *Zamproli*.

Z Austryi dnia 10. Grudnia. Dwor Cesarski przyiął podane od *Porty* proiekta względem oznaczenia Granic, ale iednak z excepcyą, iż żądany w *Bośnii* Powiat, zostanie mu od *Porty* odstąpiony. Nawet *Rossyiski* y *Francuzki* w *Stambule* rezyduiący Ministrowie ogłosili się, iż pod żadną inną kondycyą,

iak tylko pod tą, ugoda nie może być zawarta.

Z Austryi dnia 14. Grudnia. Teraźnieyszy Nuncyusz *Stolicy Apostolskiey,* rezyduiący w *Wiedniu,* który do tychczas żadney Duchowney u Dworu nie sprawował funkcyi, będzie tak tylko uważany, iako Minister zagraniczney Potencyi. Kardynał Arcybiskup *Migazzi,* zastępował iego mieysce celebruiąc u Dworu. Na przyszły czas, mieyscowy Proboszcz, ma takowe odprawować Celebry, y Kardynał nawet Arcybiskup będzie od sprawowania ich uwolniony.

Z Frankfurtu dnia 13 Grud: Panuiący teraz Landgraff *de Hessen Cassel,* po zaszley śmierci oyca swoiego, rozmaite przedsięwzioł barzo chwalebne wprowadzać odmiany. Loterya w *Cassel,* zupełnie iest skassowana, y surowe są naznaczone kary dla tych, którzyby się ważyli stawić na zagraniczną Loteryą. *Francuskim* wszystkim Aktorom, y połowie Nadwornych muzykow podziękowano u Dworu. *Szwaycarowie* y Leybgwardya, między inne Reymenta, częścią Jnfanteryi, częścią Kawaleryi, maią być rozdzieleni. Pozostałe po zmarłym Landgraffie 56. Millionow Złł:, na mocy uczynionego od niego Testamentu, natychmiast między synow, których zostawił, będą rozdzielone.

Z Frankfurtu dnia 15. Grud: Dnia 20. przeszłego miesiąca, Xiąże Jmć Elektor *Moguncki,* dawał Audyencyą rozmaitym zagranicznym Ministrom. Między innemi, Ministra Xiążęcia Jmci *Bypontskiego* Baron *de Hohenfels* Audyencya, przez 3 kwadranse trwała.

Z Paryża dnia 19. Grudnia. W przeszły piątek w nocy przyiechało na koniach 6. Kontrabandystów z kontrabandami przed baryerę tuteyszey bramy *de St: Denis.* Był tam przytomny ieden *Commis,* który chciał ich rewidować. Oni się temu opierali, a gdy więcey nadeszło tychże *Commis,* Ci kontrabandystowie wystrzelili z pistoletów, zabili iednego z nich, a drugiego ranili. To uczyniwszy, wpadli do miasta, y do dziś dnia, nie można mieć żadney o nich wiadomości.

Z Berlina dnia 17. Grudnia. Oczekuiemy przybycia Xiążęcia Jmci *Pruskiego* ostatnich dni przyszłego tygodnia.

NUM II.

SUPLEMENT

DO GAZET WILENSKICH

w SOBOTĘ DNIA 14. STYCZNIA ROKU 1786.

Z Londyna dnia 9. Grudnia. W *Chatam*, będą trzy nowe budowane woienne okręty, dwa od 110. armat, a trzeci od 74.

Z Austryi dnia 14. Grudnia. W *Tryeście*, maią wystawić dwa okręty, dla prowadzenia kraiowych produktów. a osobliwie wina *Węgierskiego* do *Peterzburga*. Te okrety, nazad powracaiąc, będą przywoziły futra y maszty do okrętów.

Z Londynu dnia 9. Grudnia. potwierdza się nowina, że J Pan *Eden*, wcharaktrze Ministra wyieżdża do *Paryża*, dla przyprowadzenia do skutku handlownego traktatu między *W. Brytanią* y *Francya*. Xiąże *de Dorset* powraca w przyszłym tygodniu nazad do *Wersalu*.

Z Paryża dnia 15. Grudnia. Sprawa Xiążęcia Kardynała *de Rohan*, iuż się w Parlamencie rospoczęła. Wczora, w przytomności 68. Parlamentarzow, czytano tylko same Informacye, bo to czytanie trwało godziz 9. Dziś, na *Wielkiey Audyencyi*, maią przystąpić do Decyzyi o osadzonych w Więzieniu.

Xiąże Kardynał, zawsze y barzo chory; y z całą swą niewinnością w tey sprawie, może dla samey gryzoty, zdrowiem y życiem przypłacić swe niebaczne wdawanie się z filutami y z filutkami; którzy w swych depozycyach, wszystkie okoliczności y poufałe obchodzenia się przez tyle lat z Kardynałem na iaw wydaiąc, takie rzeczy w rożlicznych materyach mogą napleść, które więcey go będą

kosztowały na zdrowiu, niż owe brylanty na worku.

Y to choremu Kardynałowi do zdrowia niepomoże, że teraz ściśley ieszcze iest w *Bastylii* trzymany, y ci Dozorcy złożeni są z Urzędu, którzy więcey nieco wolności dozwalali. Przyczyną tego była nieostróżność w mówieniu iedney przyiazney Kardynałowi Hrabini, która usłyszawszy o ciężkiey chorobie tegoż Kardynała, z tym się odezwała: *Pewnie mu trucizny podsuneli*. Kazano więc Kardynała strzedz od trucizny pilniey, a tym samym ściśley, ledwo kogo do niego dopuszczaiąc.

Do tey sprawy, wchodzi też sławna za przeszłego Panowania Hrabini *du Barry*, y była iuż examinowana. Trzeba albowiem wiedźieć, że ta sztuka brylantowa, była dla niey za *Ludwika XV*. robiona, ktòrą ona rozmaicie potym przekształcaiąc, starała się (ale próżno) po różnych Zagranicznych Dworach przedawać; naostatek (iak mòwią) dała tą razą na przedaż Iubilerowi *Böhmer*. Taż Hrabini twierdzi, że ma kilka listów od Hrabini *de la Motte* z tym podpisem; *Marie Antoinette de France*: ta zaś Dama nazywała się: *Jeanne de St: Remy de Valois*.

Z Paryża dnia 16. Grudnia.

Zgromadzenie dwóch Izb Parlamentowych odprawiło się dnia wczoraystzego. Sessya trwała od wpół do iedenastey, aż do trzech kwadransów na 4tą. Sześć wypadło Dekretów *de Prise de corps*, czyli sekwestracyi osoby y dóbr, to iest na Xiążęcia Kardynała, na Hrabiego y Hrabinią *de la Motte*, na Pana *Cagliostro*, na iego Małżonkę, y na Pannę *Oliva*. Baronowi *de Planta*, kazano tylko stawić się osobiście; iest to Koniuszy Kardynała siedzącego także w *Bastylii*. Parlamentarzow znaydowało się 57. Za temi Dekretami było głosów 47. a przeciwko Dekretom 10. Niektòrzy twierdzą, że żona Pana *Cagliostro*, żadnego przeciwko sobie niema Dekretu.

Tegoż wczorayszego dnia, Królowa Jeymć przybyła tu wieczorem, y znaydowała się na Teatrum *Francuskim*; nocowała w *Thuileries*, y dziś ma być na operze.

Xiąże Jmć *d' Orleans*, w tym tygodniu wiele ieleni, w lesie łapać kazał, na które potym było wielkie polowa-

nie. Ponieważ z tey okoliczności znaczne w polach poczynione zostały szkody, przeto Król Jmć rozkazał, ażeby pomieniony Xiążę wszystko należycie nadgrodził.

Ow Sekretarz Pan *le Maitre*, u którego znaleziono pisma rozmaite przeciwko Ministrom, z *Bastylii* (gdzie był pierwiey osadzony) do więzienia *de Chatelet*, przeprowadzony został. Lękaią się, ażeby Dekret śmierci na niego nie wypadł.

Z Paryża dnia 18. Grudnia. Kuryer z *Prowancyi* przysłany, przywiozł nowinę o wielkim zwycięstwie, które otrzymali Kawalerowie *Maltańscy* nad Korsarzami *Algierskiemi*; którym 5. statków zabrali, po długiey y krwawey potyczce.

Edykt względem pożyczenia w kraiu na Skarb pieniędzy, nieprzyięty iest w Parlamencie *Paryskim*; y wygotowane iuż są Remonstracye Królowi Jmci przeciwko temuż Edyktowi.

Parlament *Redoński* (*de Rennes*) wydał srogi dekret przeciwko Tabace Arendarzów Generalnych, iako nic nie wartey y szkodliwey. Ci udali się do Dworu, otrzymali wyrok kassuiący pomieniony Parlamentowy Dekret, y uznaiący Tabakę za dobrą. Parlament, Wyroku Rady słuchać niechce, y swóy chce exekwować. Z tey przyczyny, posłany tam iest od Dworu Hrabia *de Montmorin*, z przymuszaiącym rozkazem Królewskim; a tym czasem Prezydent tegoż Parlamentu y Prokurator Generalny, przywołani są do Dworu.

Z Hagi dnia 17. Grudnia. Pan *Tinne* Sekretarz naszego w *Paryżu* Ministra, JPana *de Branzen*: dnia 13. tego miesiąca, wyiechał do *Paryża* z ratyfikacyą *Stanow Generalnych* Traktatu z Cesarzem Jmcią y Koroną *Francuską*. Dnia 13. tego miesiąca, Baron *de Hop*, iako Minister Stanów wyiechał do *Bruxelli*, a Baron *de Reischach*, wkrótce tu iest oczekiwany w charakterze Ministra Dworu *Wiedeńskiego*.

Minister *Francuski* Margraff *de Verac*, we śrzodę odebrał extraordynaryinego z *Paryża* Kuryera, y tegoż samego dnia, był na konferencyi z Prezydentem *Stanow Generalnych*, Pomieniony Minister, iak mówią, posłał przez iednego z swego Dworu do *Paryża* skrypt

Xiążęcia *Stadhudera* y Ministra Dworu *Berlińskiego*.

Rada Stanu, zaraz odrzuciła podaną plantę na redukcyą sił kraiowych.

Codziennie z strony *Anglii* spodziewany się proiektu do zupełnego zabeśpieczenia posiessyi w *Ostindyach*, y zawarcia z Rzplitą Handlownego Traktatu.

Na dniu wczorayszym y dzisieyszym, Stany *Holenderskie* ieszcze były zgromadzone, a dziś solwowały swe Sessye do dnia 4 przyszłego miesiąca. Za pewną rzecz tu twierdzą, że pomienione Stany, niechcą odstąpić od swey rezolucyi, przedsięwziętey na dniu 8 Września, podług którey, chcą przy sobie zatrzymać komendę Garnizonu *Hagieńskiego*.

Niezawodnie tu głoszą, że nasze woysko kraiowe, do tego stanu będzie przyprowadzone, w którym było przed rozpoczętemi sporami z Cesarzem Jmcią.

Z Kopenhagi dnia 17. Grud: Dnia 29. Listopada, kilku maytkow w rzece *Odensée* ułowili pewną rybę, 13 łokci długości maiącą. Ta ryba, tak wielką miała moc w ogonie, iż maytkowie, zabiiaiąc ią, w wielkim byli niebeśpieczeństwie w przystąpieniu do niey.

Z Hagi dnia 20. *Grudnia.* Aż do dnia 5. Stycznia, odłożone iest zgromadzenie się Stanow *Holenderskich*. Pomienione Stany, nic ieszcze nieudecydowały względem podanego skryptu od Xiążęcia *Stadhudera*, iako też *Pruskiego* y *Angielskiego* Ministrów. Co się tycze Xiążęcia *Stadhudera*, zostaią one zawsze przy swey rezolucyi, przedsięwziętey na dniu 9. Listopada.

Minister *Francuski* Margraff *de Verac*, znowu wyiechał do *Amsterdamu*.

DONIESIENIE z WILNA

Gdy ważne przyczyny wyciągaią wiadomości w którey by stronie, Woiewództwie, czyli Powiecie, Familia albo Imiennicy UU. Strybulow znaydować się mogli, uprasza się przeto, aby ten, któryby o tym wiedział, przez zasługę Chrześciańską uczynienia dobrze bliznim do Drukarni J. K. Mci przy Akademii Wileńskiey bądź z osobistosci, bądź przez Karteczkę, takową pewność